

IZHAJA VSAKI DAN

Medi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Psemalni štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 milime. GENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletna K 5-20, pol leta 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesarjev rojstni dan.

ISL 18. Ves Isl je v zastavah. Vreme je krasno. Ob 10. uri predpoludne je linški škof dr. Doppelbauer ob asistenci tukajšnje duhovščine imel v tukajšnji župni cerkvi pontifikalno mašo, pri kateri je bil ves dvor iz-
vzemši cesarja, nadalje dvorni dostojanstveni-
niki, občinski zastopniki, uradniki in škola-
društva.

DUNAJ 18. Povodom cesarjevega rojstnega dne je bila v cerkvi sv. Štefana slo-
vesna pontifikalna maša, ki jo je služil posve-
čeni škof dr. Marshall. Zahvalno pesem
je zapel kardinal-nadškof dr. Gruscha. Na
službi božji so bili ministri za unanje stvari
baron Aehrenthal, državni finančni minister
baron Burian, ministrski predsednik baron
Beck, predsednika obeh zbornic državnega
zboru, načelniki državnih in avtonomnih
oblastnih dvornih in državnih dostojanstvenikov,
policijski predsednik, župan s podžupani in
občinskimi zastopstvom ter mnogo vernikov.

GORICA 18. Povodom cesarjevega rojstnega dne je bila ob 10. uri predpoludne v stolni cerkvi pontifikalna maša, ki jo je slu-
žil nadškof dr. Sedej.

Ob 9. uri predpoludne je bila na Roji-
cah vojaška maša.

RIM 18. Povodom rojstnega dne cesar-
jevega se je v cerkvi ali „Anima“ vršila slo-
vesna služba božja.

BELIGRAD 18. Službi božji, ki se je
povodom rojstnega dne cesarja Frana Josipa,
vršila v katoliški cerkvi je prisostvoval tudi
predstolonaslednik Gjorgije, ki je po službi
božji v imenu kralja Petra izrazil čestitanje
avstrijskemu diplomatskemu zastopstvu.

WILHELMCHOEHE 18. Na današnjem
obedu je cesar Viljem napil cesarju Frana
Josipu. Nato je godba zasvirala avstrijsko
himno.

WASHINGTON 18. Predsednik Roose-
velt je cesarju Frana Josipu povodom nje-
govega rojstnega dne brzojavno čestital.

Odlikovanja v vojni mornarici.

DUNAJ 18. Cesar je podelil podadni-
ralu pl. Ripperju komandirski križ Leopoldo-
vega reda, fregatnemu kapitanu Körberju
častniški križ Fran Josipovega reda, kapita-
nom linjskih ladij Bersa pl. Leidenthalu in
Njegovanu ter superijoru vojne mornarice
Urdničku red železne krone III. razreda;
vitezki križec Fran Josipovega reda je do-
bilo 15 pomorskih častnikov, vojaško kolajno
za zasluge 35 pomorskih častnikov, zlati
križec za zasluge s krono 7 uradnikov mor-
narice, zlati križec za zasluge 7 pripadnikov
mornarice, srebrni križec za zasluge s krono
21 oseb vojne mornarice, srebrni križec
21 oseb.

Jugoslovanski minister.

DUNAJ 18. Hrv. Koresp. poroča iz
Zagreba: Hrvatski listi se zopet bavijo z
govoricami, da bo ob obnovitvi Beckovega
ministrstva imenovan tudi jugoslovanski mi-
nister. Povdarja se, da je to imenovanje od-
visno od sporazuma obeh jugoslovanskih
klubov. Vlada namerava baje razdeliti jugo-
slovansko ministrstvo v dva oddelka: slo-
venski in hrvaški. Jugoslovanski minister bi
baje imenovan za slučaj, ako bi bil pod-
predsednikom zbornice imenovan kak itali-
janski ali romunski poslanec.

PODLISTEK.

Pridigarjeva hči.

Kriminalna povest.

Special JULIAN HAWTHORNE.

Izkazal se je neprijaznega, redkobesed-
nega starca, ki je moja namigavanja na mo-
rebitno ljubavno razmerje njegove hčere
burno zavrnul, češ da je s strani njegove
hčere ljubezen od kakave moškega kratko-
malo nekaj nemogoče. In ko se mi je sled-
nje posrečilo, da sem omajal njegovo pre-
pričanje v tem pogledu, se je mož trdovratno
zapel v drug ekstrem. Imenoval je zdaj svojo
hčer ničvredno deklino, za katero noče izgu-
biti nobene besede več in nobene misli. In
otlo ko sem ga opozoril na možnost (ki se
mi je zdela najverjetnejša), da je segla ona
po obupnem sredstvu, da se reši muk ne-
srečne ljubezni, ločitive od ljubljene, ni
kaval ta brezdušni oče niti najmanjšega so-
čutja za morebitno žalostno usodo svoje
hčere.

Policijska je bila med tem obveščena in
preiskavala je okolico na vse strani, a brez
uspeha. Izkazalo se je, da ni bila vzela seboj
nobenega denarja, nič drugega nego zapest-
nice iz kovanega srebra, dedščino njene

Nadvojvoda Fran Ferdinand in kato-
liško vseučilišče.

DUNAJ 18. „Deutschnationale Corresp.“
poroča iz Solnograda, da se tamkaj razširja
govorica, da namerava predstolonaslednik
Fran Ferdinand kupiti v Solnogradu večje
poslopje, da je podari katoliškemu vseučiliš-
nemu društvu. V tem poslopiju bi društvo
nastanilo katoliško vseučilišče. Nadvojvoda in
njegova soproga ter neki viši uradnik deželne
vlade so si ogledali več poslopij v mestu.
Doslje pa ta govorica se ni potrjena.

Ministrski svet na Dunaju.

DUNAJ 18. Konferenca skupnih mi-
nistrov, ki se bo vršila danes, se bo bavila
s proračunom vojnega ministrstva in o drugih
važnih vojaških vprašanjih. Ministri bodo
razpravljali tudi o političnih vprašanjih, v
kolikor se ista tičejo spremenjenega položaja
v Turčiji.

Nov sestanek ministrov na Seme-
ringu.

DUNAJ 18. „N. Fr. Presse“ poroča iz
Rima: Minister za unanje stvari Tittoni se
sestane z baronom Aehrenthalom zadnje dni
avgusta ali prve dni septembra. Tittonija bo
spremljal v Avstrijo državni tajnik minis-
trstva za unanje stvari.

Za češke šole na Dunaju.

DUNAJ 18. „Slav. Koresp.“ poroča, da
se je v nedeljo vršil v XX. okraju velik če-
ški shod, na katerem je neki češki narodno
socijalni častnik govoril o vprašanju čeških
šol na Dunaju. Govornik je pozival zboroval-
ce, naj prirede šolski štrajk, ako ne bo ho-
tela vlada ustanoviti na Dunaju češke ljud-
ske šole. Po shodu so su Čehi po ulicah
omenjenega okraja prepevali narodne pesmi.

Vojni minister odlikovan.

DUNAJ 18. Današnja „Wiener Zeitung“
je objavila, da je državnemu vojnemu mi-
nistru FZM Franu Schonsichu podeljeno ba-
ronstvo.

Košutov volilni okraj za ogrsko
banko.

BUDIMPEŠTA 18. V volilnem okraju
trgovinskega ministra Košuta je velika agita-
cija za ustanovitev ogrske samostalne banke.
Značilno je pa, da se je doslej nabralo za
180 delnic po tič kron le devdeset pod-
pisov.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 18. Skupščina je v drugem
čitanju vprejela zakonski načrt glede trgo-
vinske pogodbe z Avstro-Ogrsko. S tem je
trgovinska pogodba parlamentarno rešena.

BELIGRAD 18. Skupščina je enoglasno
vsprejela pooblastilni zakon, da stopi trgovin-
ska pogodba z Avstro-Ogrsko takoj v veljavo.

Kolera

FRAKOBROD 18. Kakor poroča Frank-
furter Zeitung iz New-Jorka, je v zadnjih
dneh na Filipinih obolelo za kolero 379
oseb, od teh jih je 254 umrlo. V Manili sami
ni kolere.

Italijanski kralj obišče kralja
Edvarda.

LONDON 18. „Globe“ poroča iz Rima,
da obišče italijanski kralj prihodnjo zimo
kralja Edvarda na Angleškem.

Zrakoplovstvo.

BERLIN 18. Kakor poročajo jutrnji
listi, je novi vodilni vojaški zrakoplov včeraj
popoldne napravil poskusno vožnjo, ki je

trajala skoraj dve uri. Zvečer ob 10. uri se
je zrakoplov zopet dvignil v zrak. Na tegel-
skem vežbališču so bili na vsakih 100 metrov
daleč nastavljeni vojaški zrakoplovski, ki so
imeli takoj nadalje poročati, ako bi se zra-
koplov vrnil.

BEROLIN 18. Ponočna vožnja vojaškega
zrakoplova se je izvršila gladko. Balon se je
danes ob 3. uri 20 minut zjutraj spustil na
zemljišče zrakoplovnega batalijona.

Iz Portugalske.

BEROLIN 18. „Berliner Tageblatt“ po-
roča iz Lizbone: Položaj v Lizboni in po
vsej deželi se je zopet poslabšal. Ni izklju-
čeno, da izbruhne prej ali slej nova ustaja
v deželi, ki utegne staviti dinastijo zopet v ne-
varnost. V armadi in mornarici čim dalje
bolj narašča nezadovoljnost. Vedno se uvaža
v deželo orožje, ki je očevidno namenjeno
revolucionarjem. Cenzura za brzojavke in
pisma je stroga.

Francoski predsednik.

PARIZ 18. Predsednik Fallieres je pri-
šel v Rambouillet, kjer ostane več časa.

Zasedanje francoskih generalnih
svetov.

PARIZ 18. Danes je bilo otvorjeno
redno zasedanje generalnih svetov na Fran-
coskem.

IZ TURČIJE.

CARIGRAD 18. Uradno je razglašeno,
da je divizijski general Osman Mizami, načel-
nik pehotnega oddelka, imenovan začasnim
vojnim ministrom.

CARIGRAD 18. Ruski poslanik Sinov-
jev so je danes povrnil semkaj.

Serajevo 18. Uradni list je objavil
odredbo, da je državna robota za cestne grad-
nje od leta 1909 naprej odpravljena.

Dunaj 18. V prihodnjih dneh prično
graditi tri nove klinike.

Karlovi vari 18. Francoski poslanik
na Dunaju je dospel semkaj, da konterira s
francoskim ministrskim predsednikom.

Marijine lazni 18. Na slovesni službi
božji povodom cesarjevega godu sta bila tudi
angleški kralj Edvard in veliki vojvoda Ma-
klenburški.

Budimpešta 18. Dne 10. t. m. prispe
semkaj francoski finančni minister, ki potuje
sedaj po orijentu. Tukaj ostane tri dni.

Kristijanija 18. Storting je danes z
vsemi proti enemu glasu sklenil znižati carino
na sladkor za 10 %.

Sollingen 18. Ravnatelj tukajšnje
banke Bäcker je bil danes aretiran, ker je
poveveril velike svote denarja. Bäcker je že
deloma priznal poveverjenje.

Paris 18. Minister za unanje stvari
Pichon je prekinil svoj poletni dopust, da je
vsprejel novega italijanskega poslanika v To-
kiju grofa Gallina, ki je prispel semkaj.

La magnifica civiltà
latina.

Tako pišejo teroristični hujskabi politični
sorodniki petarderjev v „Adriatico“.

Ta magnifica civiltà tržaških laških du-
ševnih, telesnih in kulturnih degenerancev
je res veličastna. Simptomi te veličastne „ci-
viltà“ so res kulturni... Petarda pred ured-
ništvom „Edinosti“, lupine melonov, zverinsko

„Ali spoznate to truplo?“ je vprašal
preiskovalni sodnik starega pridigarja, ki je
stal poleg mize, na kateri je ležala utop-
ljenka; stavec je imel klobuk globoko po-
tisnjen v čelo in ustnice so mu nervozno
drhtele, da si je izkušal to prikriti.

„To je truplo moje hčere Albertine,“ je
odgovoril z zamolklim glasom. „Obraba ne
razloži več, toda po velikosti... po obliki,
po razmanku žepnega robca in po zapest-
nici iz kovanega srebra, katero ji je pred
desetimi leti zapustila miena mati... jo spo-
znam. Ali želite še kaj, gospod sodnik?“

„Hvala, prečastiti,“ je odvrnil uradnik s
priklonom.

Stari mož je hotel zapustiti mrtvašnico;
pri tem sem zapazil, da je njegov korak
kolebal in da je iztegnil roko, kakor bi se
hotel za kaj prijeti. Mislil sem, da bo pal,
in sem naglo priskočil, da bi ga vjel. Ali
omotica, ki ga je očitno bila obšla, je mi-
nula, in obrnil se je še enkrat k preiskoval-
nemu sodniku.

„Pazite na to, kar Vam pravim,“ je
dejal s hripavim glasom. „Ne pozabite mojih
besed. Izkušali bodo dokazati, da je moja hči
izvršila samomor... To ni res! Njo so umo-
rili! Umrili! Prisegam pred obličjem Go-
spodovim! In dokler mi bo Bog dajal življenja
in razuma, hočem iskati morilca, da ga
morem izročiti pravici... Ali ste me ališali?“

tuljenje na mirno dostojanstveno množico,
poulično napadenje posamičnikov in končno
— kamenje — to nacionalno moderno oro-
žje kulturonošev laških.

Da — magnifica civiltà — prav zares!
Da so nekdanji Rimljani gojili umetnost
in kulturno mogočno napredovali, je res, a
zakaj? — Bili so fizično močnejši od drugih
narodov in so si z orožjem in brahijalno silo
(ne duhom) nakupili bogastva ter so s tem
bogastvom si ustvarjali civilizacijo.

To bogastvo pa so Rimljani ugrabili fi-
zično slabšim narodom in da se je zamogel
en narod, to je latinski, kulturno razvijati,
zato je trpelo in krvavelo tedaj mnogo drugih
narodov, valed česar so bili Rimljani tedaj od
teh narodov nazivani z barbari. In to ni nič
čudnega.

Rimljani so tedaj tudi iz naših predni-
kov teles rezali kose, to je oropali so jih
imotja in svobode in s pridobljenimi sredstvi
so začeli šele kulturno napredovati! Menda
se degeneriranim „potomcem“ sanja po teh
časih!

Res — Rimljani so občudovanja vredni
kakor vojskovodje in kakor državniki!

Toda Rimljani so bili — in Slovani...
še le pridejo! — Capito?!

Samo en slučaj o katerem govori zgo-
dovina!

Azinij Polio, govornik in prijatelj cesarja
Avgusta v Rimu je ugrabil — v Dalmaciji
ogromen bojni plen ter ga porabil v Rimu
za... prvo ljudsko knjižnico! Vi ignoranti
„magnifici-latini“ čitajte zgodovino!

Zato torej, da je imel Rim prvo svojo
ljudsko knjižnico, plačati je moralo na tisoče
nedolžnih ljudi s svojim življenjem in ime-
tjem. In to je bila — Dalmacija!

Zato, ker smo šli na naši zadnji slavno-
sti mi kulturni Slovenci in Hrvatje mirno in
dostojno svojo določeno si pot in nismo rea-
giralni na izbruhe „magnifiche civiltà latine“,
na insulte degenerirane poulične druhali zato
nas sedaj ti civilizatorji, ti vitezi kamenja
smešijo, da smo šli, gledajoči topo pred-se in
ne vedoč zakaj se sploh gre! In nazivajo nas
vole! To je višek nesramnosti. To je tako
nizko in podlo, da ni najti izraza, ki bi to
zadostno označil.

Potrpite malo, Vi vitezi kamenja, da ne
izzovete enkrat, kar predolgo izživite! Ko
nam bo dovolj Vaših prostaških izbruhov
tedaj...!

Čegava kultura je veličastnejša: Vaša ali
naša? to naj odloči vsakdo, ko primerja
naatopno!

Vaši predniki Latini ustvarili so svojo
kulturno na morju prelite sloveske krvi in
premoženjem. Jugoslovani pa smo si svojo
kulturno ustvarili na podlagi sredstev, pridob-
ljenih s poštnim delom svojih rok in last-
nega uma iz sebe! To kulturno svojo spopol-
njujemo z lastno energijo, ne da bi trpel ka-
teri drugi nam sosedni narod. Kdo je kultur-
nejši ali Vi Benjamini ki ste podedovali, ali
mi, ki smo si sami pridobili.

Motite se vi jupaki kamenja! Nesramnim
zasramovanjem in insulti ne zadušite več vz-
budivše se slovanske zavodnosti! Dosezate le,
da vzbujate v nas ogorčenje do Vas, da nas
utrjate v prepričanju, da ste naši smrtni so-
vražniki. A, to se Vam bo kedaj drago vra-
čilo.

Se nekaj, predno zaključim.

Kdo pa je največ kriv, da se upajo
Italijani sploh tako ravnati z nami? Moje

„Popolnoma prav, prečastiti,“ je dejal
uradnik vljudno, a očitno ne preveč usup-
ljen od besed starega moža. „Zabeležim si
Vaše mnenje, in ako se potrdi, se že pola-
stimo krivca. Priporočam se Vam, pre-
častiti.“

Listi so veliko pisarili o tem dogodku
in razpravljali na dolgo in široko. Zlasti o
vprašanju: ali umor ali samomor. Samomor
se ni zdel verjeten zbog tega, ker je imela
utopljenka okoli pasu vrečo kamenja, in
vendar je javno mnenje vsled izpovedi nekega
ribičarja moralo sklepati na samomor.

Ta ribič namreč je pripovedoval, da je
pred nekoliko tedni prisluškoval pogovor med
gospodičjo Moore, ki jo je poznal, in nekim
tujim gospodom. In da je slišal, kako je ona
rekla, da bo skočila v vodo, ako bo kdaj
ljubil drugo. Po natančnem opisu, ki ga je
podal ribič o tujem gospodu, je večina
spoznala takoj Saronijevo po vsem mestu
znano osebnost. Dejstvo, da je bil na večer
nesreče prav tam na mestu, kjer se je do-
godila, je jako govorilo proti njemu. A po
drugi strani se je komaj dalo misliti, da bi
bil knez, v slučaju da je nameraval usode-
poln sestanek z Albertino Moore, vzel svojo
ženo seboj za pričo! Mene je na vaak način
pomirjalo, da sem Saronija obvestil, in z na-
petostjo sem čakal na njegov odgovor.
(Dalje.)

trdno prepričanje je, da v prvi vrsti centralna nemška vlada na Dunaju. Tam gori kuhajo za nas vrelo smolo s katero nam zalivajo usta, če se pritožujemo, a Italijanom in Nemcem nektar nadprave.

Sistem Dunaja je: „Divide et impera“. To je geslo vseh avstr. državnikov! Zida se nemški (pruski) most do Adrije. V to svrhu zamamljajo Italijane v sanje nadgospodstva, silijo nas Slovane v boj za najmanjšo pravico, ki nam gre. A med tem, ko tulijo podivjane drubali po mestu, vesele se svoje moči nad nami, in mi izrabljamo svoje moči za boj proti svojim trinogom: drug krut in ošaben sovražnik iz Berolina preko Dunaja zabija — kole za svoj most do Adrije!

V tistem trenutku, ko bi avstr. centralna vlada resno pokazala voljo, da hoče mir, da dade pravico enim kakor drugim, kar Italijanom to nam, ne več ne manje, bil bi mir tudi med nami in Italijani in lepi mir. Ali Dunaj ima za Italijane svilene rokavice, za nas pa le sablje, zapostavljanje! Patrijotična čustva nam vlada ubija in sama bo nosila odgovornost za posledice.

Dunaj je, od kjer nam pribajajo vse krivice, in to imejmo vedno pred očmi.

— sek.

Pisma iz Prage.

VI.

Dne 14. avgusta.

(Gališki Poljaki posnemajo Poljake iz kraljevstva. — Predstojatelj razvoj Sokolstva na Ruskem. — Esperanto na praški razstavi. — Angliški kralj Eduard na praški razstavi.)

Po Poljaki iz ruske Poljske prihajajo sedaj gališki Poljaki. Za pribodnje dni se obeta velkanski obisk galiških Poljakov v Pragi. Dne 20. avgusta prispeta v Prago dva posebna vlaka iz Lvova, skupno 800 oseb. Poljaki kakor da bi hoteli popraviti krivico, ki so jo storili lani s tem, da se niso vdeležili vsesokolskega zleta v Pragi. Že danes se sme reči, da izmed Slovanov najbolj številno posejajo praško razstavo ravno Poljaki. Ne dela tega dejstvo, da so Poljaki po legi najbližji Čehom, temveč (kakor poudarjajo sami) se je jela v njih krepko vzbujati slovan-ska zavest. — In to je nov zlat list v zgodovini Slovanstva. Tudi prej tako vzdržljivi in hladni Poljaki so jeli priznavati, da je Praga — vsaj za sedaj — metropola vesoljnega Slovanstva.

Ruski listi se v svojih memoarjih na praški kongres pečajo tudi z obiskom slovan-skih gostov v praškem „Sokolu“ in njih referati imajo zanimive detajle. Tako na pr. piše Jevgenjev v „Birzevih Vjedomostih“: „Znameniti Sokol je priredil javno večbanje na čast svojih novih členov, sočasno tudi členov gosudarstvene dume: Lvova, Maklakova, grofa Bobrinskiga, Gižickiga in Jiskrickiga, ki so vsi postali navdušeni Sokoli. K slavnosti so prišli ti novi Sokoli v svojih originalnih krogih. Resni Lvov je bil podoben, da mu ničesar ne vzamemo in ničesar ne damo — Mešitu. Gospod Maklakov v svoji svetli in pestri obleki in rudi arajci ni bil podoben solidnemu advokatu in poslanec, v katerem nekateri vidijo bodočega ministra. In grof Bobrinski nikakor ni bil podoben landlordu, karaliru. Pred započetjem sokolskih vežb je starosta praškega Sokola dr. Novotny izustil dolg govor — Čehi vobče radi drži dolge govore. Starosta je pozdravil nove člene jednote, brate Sokole — Ruse, govoril o pomenu sokolskega dela in naglašal prepričanje, da se novi Sokoli pobrinejo za razvoj Sokolstva na Ruskem. — Členi „Sokola“ — je pojašnjeval govornik dalje — so tudi ministri, advokati, poslanci in pripristi delavci in ti vsi tvorijo tesno rodbino. Vsi se tikajo. Čeških „Sokolov“ je okrog 90.000. Z brezbradim mladim obratno telovadi sivolas starček. Kakor sem že rekel: Čehi so veliki govorniki. Telesne vaje so izmenjavali govori, godba in petje narodnih pesmi. Od ruskih delegatov je spregovoril grof Bobrinski. Rekel je približno: „Seestre Sokolice, bratje Sokoli! Z vseh strani sveta od Tibega oceana in Črnega morja poleteli so v Prago zastopniki raznih slovan-skih narodov na vseslovan-ski praznik. Danes je velik, svet dan. Rusi in Poljaki stojijo od danes naprej bok ob bok in bodo skupno delovaline na korist sosedov, ampak v prosvetah vsega Slovanstva. To bo zagotovilo miru. Velika in slavna je sokolska ideja. Njen cilj je obrana narodnih pravic in duševni razvoj. Daj Bog, da bomo brzo gledali v zlatoglavi Moskvi sokolski zlet!“ Govorili so še zastopniki ostalih Slovanov. Vodja Poljakov Dmowski je bil zasipan z galericami cveticami. Ob bur-nih klicih „Slava“ in „Nazdar“ so nosili Sokoli Dmowskega in Bobrinskiga na ramah. Na ulici je pričakoval narovo posvečene Sokole narod, ki jih je oduševljen spremljal. Sedanje pobratinstvo ne ostane — po vseobnem mnenju poslancev ruske dume — brez upliva. Novi Sokoli tvorijo sedaj ne glede na raznorodost strank, h katerim spadajo, eno tesno rodbino. — Vsi ruski Sokoli — poslanci se tikajo. Kadet Maklakov, člen stranke mirne obnove, Lvov, oktubrist Jiskrickij in zmerni členi desnice grof Bobrinski in Gižickij so se izprchajali skupaj v svojih sokolskih uniformah in vzbujali pozornost praškega občinstva.

V grafičnem paviljonu praške razstave je priredilo Češko društvo esperantistov raz-

stavo esperantistov, knjig, trgov-skih reklam in esperantistov dopisnic. Dne 15. in 16. se je vršil svetovni kongres esperantistov v Draždanh. Na vabilo čeških esperantistov so se v Pragi sestali esperantisti iz vseh krajev sveta posebno iz Anglije, Francije in Belgije, da si skupno razgledajo razstavo in odpotujejo zvečer v Draždane.

Glavni odbor praške razstave je posredovanjem ministerstva za zunanje stvari povabil kralja Eduarda, ki se sedaj nahaja v Mariánskih toplicah, na zapadnem Čehskem, da poseti praško razstavo. Kralj se je temu povabilu odzval in poseti koncem avgusta praško razstavo. Poset vladarja najmočnejšega naroda bo za razstavo gotovo velepomemben, ob enem pa tudi počaščenje češkega naroda. Za sijajen vsprejem angleškega kralja se delajo v Pragi velike priprave.

Hrvatska.

Gjorgje Nastić.

Iz Zagreba poročajo, da je štiridnevno zasedanje Gjorgja Nastića začelo zaključeno. Nastić se oddalji iz Zagreba, vendar ostane na razpolago preiskovalnega sodnika in se je obvezal, da pride, ako bo to sodnik zahteval, vsek čas v Zagreb.

Kongres zionistov.

V nedeljo je bil v Zemunu otvoren tretji kongres jugoslovan-ske židovske zionistične vseučilišne mladine.

Delegacija in skupni proračun.

Neka budimpeštanska korespondenca je zvedela, da se v zadnjem tednu meseca avg. sestanejo strokovni referenti skupnih ministrstev, da se posvetujejo o načrtih, ki jih predložijo delegacijam. Prve dni meseca septembra se bo vršila pod predsedstvom barona Aehrenthala skupna ministrska konferenca. O tej priliki se določi skupni proračun za leto 1909.

Češki „Narodni klub“.

Iz Prage poročajo: V predvečerašnji seji parlamentarne komisije „Narodnega kluba“ se je razpravljalo o raznih političnih, kulturnih in gospodarskih vprašanjih. Minister Prašek je bil pri seji navzoč in je dajal vsa potrebna pojasnila. Naglašal je, da ni izključeno, da se ministarstvo v jeseni rekonstruira. Parlamentarna komisija je sklenila, da bodo Čehi v tem slučaju zahtevali še 3. ministrski portfelj. Nadalje je minister naznanil, da bo vlada 1. septembra uveljavila trgovinsko pogodbo s Srbijo. Danes sprejme parlamentarno komisijo češkega „Narodnega kluba“ ministrski predsednik baron Beck.

Zravnenski parlamenti in zravnenske vlade.

Pod tem naslovom sta se bavila te dni dunajski „Vaterland“ in praška „Union“ z nekim zlom, ki kakor črv gloje na političnih razmerah države in zastruplja sosebno na rodno boje, odkar so se avstrijske vlade popolnoma uklonile pred nemškimi nasiljem in so privolile v drzno zahtevo Nemcev, da one vlade ne bodo ustrezale bilo tudi najnujnejim kulturnim potrebam raznih narodov, ako niso Nemci privolili v to. S to kapitulacijo državne avtoritete pred nemško nenasitnostjo so postali Nemci prav za prav vladajoči činitelji, vlada pa njihov izvrševalni organ. Operti na to trdno privilegovano pozicijo so se nemški mogotci iz raznih nemških centrov pod imenom kakaga „narodnega sveta“ tudi terminalno etablirali kakor — vlada. In prišlo je faktično tako daleč, da si ta zravnenska vlada privaja prvo besedo, kadar treba spopolniti katero si budi uradniško mesto. A naravna posledica temu je, da se nemški uradniki ne brigajo več za noben ukaz viših oblastnih, da očitno revoltirajo proti vsaki pravici odredbi in tudi proti jasnim določilom zakona, ako niso Nemcem po godu, ker ti uradniki vedo, da imajo v zravnenski vladi mogočno zaščito in da se jim ne more ničesar zgoditi.

S tem nezdravim pojmom, ki ima kakor posledico popolno anarhijo glede rabe jezika v uradih, se baviha rečena dva lista.

Dejstvo je — pravi „Vaterland“ — da ti „narodni sveti“ smatrajo vlado, ministrarjaka in parlament kakor svoje ekskluzivne organe. Take razmere morajo delovati destruktivno.

K temu pridodaja „Union“, da sicer podpisuje, kar piše „Vaterland“, toda s pripombo, da ni smeti vseh narodnih svetov metati v en lonec. Povod k sedanji anarhiji so dali Nemci, ki so žugali vladi v obstrukcijo, ako bi se ob imenovanju uradnikov ozirala le na službena leta in kvalifikacijo. (Ob normalnih razmerah bi se sicer vlada ne smela ozirati na noben drug moment, izven rečenih dveh, ali pri nas imamo ravno abnormalne odnošaje in uveljavlja se zahteva Nemcev, da je ob namestitvi uradnikov odločilno vprašanje: je li dotičnik dovolj fanatičen — Nemeček?!)

Mi omenjamo danes teh pojavov še posebno zato, ker razni pojavi in dogodki kažejo na to, da se je tudi v nas Slovan-skih etablirala taka zravnenska vlada, ki si privaja in ki se ji od zgoraj doli tudi priznava odločilna beseda ob imenovanjih državnih uradnikov ne le na Kranjskem, ampak po vseh sloven-skih pokrajinah. Slišati moramo o stvarih, ki se dajajo primerno označiti z besedo — korupcija od zgoraj doli na korist izvestne stranke. A da govorimo danes le

tem, temu je glavni vzrok ta, da tista sloven-ska zravnenska vlada gre v izkoriščanju od zgoraj doli dovoljene je ugodnosti tako daleč, da čisto pušča klati sloven-ske urad-nike v izvenkranjskih pokrajinah, samo da koristi svojim miljenecem in zaščitenecem na Kranjskem!!!

„Vaterland“ je pregovoril pametno in pošteno besedo. Samo prosimo, naj sodb, ki jo je izrekel o zravnenskih vladah kje na Češkem ali Moravskem pušča veljati tudi za... Ljubljano.

Drobne politične vesti.

— Krečan-sko vprašanje. Iz Carigrada javljajo, da je mladoturški odbor dal turškim časnikom nalog, da se več ne dotakne krečan-skega vprašanja.

Francoska eskadra pozdravi italijanskega kralja. „Echo de Paris“ poroča iz Milana, da pride francoska eskadra v ligurske vode, da po pomorskih vajuh pozdravi italijanskega kralja.

Jezuitje odidejo iz Zadra. — „Velebit“ poroča, da Jezuitje, ki so 45 let bivali v Zadru in okrbavali cerkev sv. Hrisogona odidejo od tam. Vzrok odhodu je, kakor govorijo, ker primanjkuje dandanes v jezuitskem redu redovnikov.

Iz Maroka. Kakor poročajo iz Tangerja, je prišla španska vlada umikati svoje čete iz Casablance. Tamkaj ostane le mala četa vojakov. Večina čet pride v Cento.

Dnevne vesti.

Povodom cesarjevega rojstnega dne je bila včeraj ob 9. uri predpoludne v baziliki sv. Justa slovesna služba božja, ki jo je služil škof mona. dr. Nagl. Na službi božji so bili navzoči namestnik princ Hohenlohe, župan dr. Sandricelli, načelniki civilnih in vojaških oblastnih, konzularni zbor, deputacije raznih patrijotičnih društev in mnogo občinstva.

Na admiralski ladji „Nadvojvoda Karol“ se je predpoludne vršila tudi slovesna služba božja.

Imenovanja v finančni službi. Carinski oficijal Anton Kaftov je imenovan carinskim revidentom v IX. čin. razredu, carinski asistent Rudolf Maluša carinskim oficijalom v X. in carinarski praktikant Guido Tonello carinskim asistentom v XI. činovnem razredu.

Skrajno žaljenje našega jezika. Blamaza, ki so jo doživeli „blaženi“ v nedeljo, se tako kmalu ne izbriše. Ni to jezilo samo irredentovcev, ampak je tudi uradnikov v c. kr. službi, ki so se penili od jezice. Včeraj sem šel na pošto, nahajajočo se v borznem sopleju, da oddam priporočeno pismo, naslovljeno na Slovenca. Oddal sem pismo nekemu „gospodiču“, ki se ga je poznalo po njegovih krvavozarobljenih očeh, da se je udeležil nedeljskih demonstracij. Opazivši slovenski naslov, me je odpravil k neki drugi „gospodičini“. Ista me je tudi zavrnila, naj grem h kaki drugi; s tem pa je bila potrpežljivost izčrpana. Ako ne vsprejmete, rekel sem jej v slovenščini, grem k amtsvorstandu („Amtsvorstand“ sem jej rekel zato, da bo vsaj kaj umela). S hudo jezo je vendar vzela in me začela zbadati radi včerajšnjega dne. A jaz, ne bo li len, ji tudi nisem molčal. Ako je trebalo plačati, vprašal sem: Koliko? V tem se je približal prejšnji „gospodič“ in mi rekel: „Qua non se parla che italiano e tedesco“. (Tu se ne govori družega, nego italijanski in nemški). Bila sta ona dva svojeglava, a tudi jaz. Poklicati sta morala nekega slovenščini večjega slugo, da mi je to povedal. In ko sem konečno dobil recept, me je zopet zbol on „gospodič“ z besedami: „La lo porti in condotto!“ (To pa mora biti res gospodič, pravi, pristen sin dvatisočletne — kulture!! Prip. ured.).

Tako nas žalijo na c. kr. uradih, kjer je večina ljudi nezmožnih v slovenščini! A vendar jih plačujejo tudi Slovenci. Škandal vseh škandalov! Poiskati si moramo zadoščenja! Slovence pa pozivljamo, naj si ne dajajo nikakor valjevati italijanskih ali drugih ti-skov.

Gospica — izzivalka. Iz Barkovelj nam poročajo:

V Barkovljah ima podjetje „Panificio“ tudi svojo prodajalno kruha. V prodajalni pa posluje neka gospica, ki se kaže zelo objestno Italijanko, kar je posebno pokazala te dni s tem, da je pihala pasante s čuči v.

Če je to že samo na sebi odijozno početje, pa se nam kaže naravnost kakor nesramnost vsprico dejstva, da se to godi v sloven-skem kraju in s slovenskimi kupovalci.

Za danes opozarjamo le vodstvo rečenega podjetja na izzivačo postopanje tiste gospice. Če temu ne bo konec, bo naša ljudstvo primorano izvajati konsekvence — ne na korist podjetja.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija je določena na dan 13. septembra t. l. v Ptuj. Pozivljamo vse podružnice, ki še tega doslej niso storile, da skličejo nemudoma občne zbere, volijo odbor in imenujejo delegate, ki jih bodo zastopali na glavni skupščini. Ako kaka podružnica tega ne stori o pravem času, nima na glavni skupščini glasovalne pravice. Nahajajo se tudi podružnice, ki sicer vzorno delujejo in družbo gmetno podpirajo, ne morejo pa se odločiti, da bi imele občni zbor in odbor. Prosimo točnosti tudi s te strani, da moremo javnosti izkazati družbino stanje. Prosimo tudi, da se naznani

vodstvu število podružničnih členov: pokroviteljev, ustanovnikov, letnikov in podpornikov. Čim večja javnost in točnost iz podružnice, tem večja iz naše centrale.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani, 17. avgusta 1908. Seneković, prvomestnik, l. r.

Sloven. gledališče. Indendant g. Knaflič je nastopil včeraj poletni dopust; v njegovi odsotnosti vodi intendant-ske posle odbornik g. Engelmann.

Josip Godina Vrdelski je bil zvest sin svoje ožje domovine, katero je ljubil z vsem ognjem svojega sloven-skega srca. Potrebno je torej, da poskrbimo, da veselica, prirejena ob priliki njegove 100 letnice njemu v čast, izpade čim čestnejše. Sai je bil on vendar Tržačan, ki se je poprijel modernega orožja zoper sovra-ge — peresa! Kako je on ljubil svoje rodno mesto, kaže najbolje predgovor k njegovi „Zgodovini Trsta in okolice“, kjer pravi med drugim: „... mnogo dragorodcev, naših protivnikov, je nalašč in strastno prevračalo in spakredalo našo zgodovino, posebno dr. Kandler, ki v svojih spisih razglašuje stare Slovence le za pogubnike in za roparje. Takošno premišljevanje je vzbudilo v meni, zlasti kot rojenem tukajšnjem okoličanu in jako vnetem za vse naše narodne zadeve, vročo željo že zdavnaj, poprijeti se spisovanja primerne knjige v sloven-skem jeziku o tej zgodovini za naše rojake.

Oa je skrbel za našo čast in slavo, skazujmo tudi mi njemu čast in hvaležnost, saj je bil on naš — Josip Godina. Miček.

Zadruga gostilničarjev je imela dne 13. avgusta zborovanje v dvorani Mally ob navzočnosti zastopnika oblasti. Dvorana je bila nabito polna.

Namen zborovanja je bil, da se odpravi nezadovoljstvo z vodstvom zadruga, ki se — se svojim tajnikom vred — nič ne briga za dobro zadruga in je sestavljeno iz regnicolov, nesposobnih za varstvo interesov zadruga. Na zborovanje je bil pozvan posebno predsednik zadruga, ki pa ni prišel, sklicevaje se na — slabo vreme.

Zborovanju je predsedoval Josip Ivan Posar. Ojstro proti vodstvu zadruga so govorili gg.: Posar, Mihael Ignazio, Weber, Grižon in drugi. Soglasno je bila vsprejeta resolucija, zahtevajoča, naj vodstvo zadruga odstopi.

Zborovalci so sklenili, da se kakor kandidati v vodstvo zadruga postavijo: 2 osebne sloven-ske narodnosti, dva Tržačana (Italijana), dva Istrana, dva Dalmatince in dva Nemca.

Te dni se predstavi sklicevalni odbor vodstvu zadruga, da mu predloži sklep zborovanja.

„Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu“ ima v letošnjem letu prometu že nad tri milijone kron. Prvo leto svojega obstanka je imela skupnega prometa K 1,274.584,81. Lansko leto je bilo prometa K 3,285.426,47, letošja pa v še ne osmih mesecih na tri milijone kron, kar jasno dokazuje, kako lepo se razvija tudi ta naš mladi zavod. Da pa je „Trgovsko-obrtna zadruga“ res vredna vseslovan-skega zaupanja, ki ga živa toliko pri posameznih osebah, kolikor pri denarnih zavodih, je pokazala s tem, da si je prevzela ne le nalogo, s svojo in s pomočjo drugih narodnih denarnih zavodov ustanoviti in vzdrževati nižjo sloven-sko trgovsko šolo v Trstu, ki se odpre jeseni leta 1909, dokazala je pa to tudi še posebno s tem, da je kupila hišo, v katerih se bo že to jesen otvorila sloven-ska ljudska šola. Za letoš bosta tam namreščena I. in II. dekliški razred. Tako je „Trgovsko-obrtna zadruga“ naenkrat rošila naše šolsko vprašanje v mestu kar se tiče prostorov. Kako težko in brezuspešno je bilo lani iskanje za šolo primernih prostorov, vedno veliko povedati odborniki „Moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda“, ki so se toliko trudili, da dobe prostorov, a ni bilo mogoče.

Ker smo prepričani, da bo zadruga vedno podpirala z vsemi svojimi močmi naše kulturne potrebe, priporočamo jo občinstvu kar najtopleje. Kajti, čim lepše se bo razvijala, čim več bo imela čistega dobička, toliko več odpade za naše šolstvo in sploh za naše kulturne in gospodarske potrebe. Kajti denaren zavod le takrat popolnoma zadosti obvezam napram narodu, ako žrtvuje od čistega dobička čimnaveč v narodne svrhe.

Grad Miramar. Ker pride dne 21. t. m. v Miramar nadvojvodinja Marija Josipa s svojim mlajim sinom Maksimilijanom, bosta od četrtega zvečer 20. t. m. do daljine odredbe grad in park za občinstvo zaprta.

Popolna razprodaja pletarskih izdelkov je pričela s 15. t. m. v jubilejni pletarski razstavi v Radovljici. Kdor si želi nabaviti lep in zanimivih pletenin, naj vporabi to poslednjo priliko ter poseti razstavo, katero po pravici prištevamo nad najbolj zanimivo v tej stroki domače umetniške obrti. Razprodaja traja le do 1. septembra t. l., ker s tem dnem prične novi tečaj na c. kr. pletarski šoli, v kateri je nameščena razstava. Cene znižane.

Novo vojaške bluze sivkaste barve iz arrovega platna (civilha) uvede vojna uprava tudi za pehoto ob poletnem času. Bluze bodo imele ležer ovratnik in se bodo nosile brez kravate na vajah, na delu in v vojašnici.

Javna tombola zavarovalnice goveje živine v sv. Križu pri Trstu se ni mogla

vršiti minolo nedeljo radi slabega vremena ter je prenešana na prihodnjo nedeljo dne 23. avgusta. Rodoljubi iz Trsta in okolice so vabljeni, da se obilno udeležijo te tombole in plesa. Čisti dohodek tombole in plesa je namenjen dobrotelnim svrhom, ki jih ima zavarovalnica za naše potrebne kmetovalce!

Tržaška mala kronika.

Fürst umrl. Poroka na smrtni postelji. Sobni slikar Slovenec Karl Fürst, ki je bil v nedeljo radi prepiru politične naravi, zaboden v trebuh od dinarja Fortunata Fattoria iz Červinjana, je včeraj izkazal željo, da bi se pred smrtjo poročil z materjo svojih treh otrok, Marijo Capkovič. Kmalu po ganljivi ceremoniji je Fürst izdihnil.

Pozar. V trgovini belniških predmetov in kavčukovin M. Gal na Korzu je včeraj zjutraj okoli 9. ure izbruhnil požar, ki je zbog vznemirljivosti stacionskih predmetov povzročil mnogo škode. Požarna bramba je prišla pod poveljstvom kap. Pavlija in je v kratkem ugasila razdirajoči element. Škoda ni pokrita z zavarovalnico. Gospod Gal je pri poskusu ugasiti razvijajoče se plamene, dobil precejšnje opekline na rokah, Tudi lasje in brada so se mu užgali.

Smešnica. — A.: To je nesramno! Včeraj sem bil v restavraciji in tu mi je neki tuj človek dal zausnico. — B.: Imas li priče, ki so to videli? — A.: Ne. — B.: Nu, potem pa lahko to utajiš!

Koledar in vreme. Danes Ludovik Skof. jutri: Bernard opat. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23° Cel. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko. Le o, večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Tendanca za nevihte.

Književnost in umetnost

Pomladanski odmevi. Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. I. zvezek. Uglasbil Janez Laharna r. V Ljubljani 1908. Te skladbe, odlikovane so po jasni preprostosti, bodo dobrile nove točke v repertoarju naših pevskih društev. Cena zvezka 1 K 30 v.

Jakoba Aljaža mešanih zborov sta izšla III. in IV. zvezek. Vsak stane 60 vinarjev. Aljaževih skladb ni treba priporočati, priljubljene so med Slovenci kakor malokateri.

Prisega huronskega poglavarja. Ta zanimiva povest iz Kanade je izšla kakor XIV. zvezek slovenske zbirke Spillmannovih povesti. Cena zvezka je 60 v.

Zbirka ljudskih iger. 7. in 8. snopič. Cena 1 K 60 v. Obsega sledeče igre: Sincovo maščevanje (igrokaz v 3 dejanjih); Za letoviška (burka end janka); Občinski tepček (vesoligra v 3 dejanjih); Dve materi (igrokaz s petjem v 4 dej.); Nežka z Bleda (na vodna igra v 5 dej.) in Najdena hči (igra v treh dejanjih). Zbirko priporočamo našim dišantskim odrom, marsikaj jim bo dobrodošlo.

Vse tu naznanjene skladbe in knjige je izdala Katol. tiskarna v Ljubljani in dobivajo se v Slovanski knjigarni Jos. Gorenjca v Trstu, via Valdirivo.

Društvene vesti.

Tamb. odsek dr. „Kolo“ v Trstu priredi na splošno zahtevo v nedeljo dne 23. avgusta v dvorani Konsumnega društva v Rojanu dramo s petjem v 5 dejanjih LEPA VIDA. Spisal dr. J. Vošnjak. Igra se vrši v hiši Andreja Kogoja: četrto dejanje na gradcu Gadolovem. Vloga „Lepe Vide“ igra g. Starčeva. Režiser gosp. Dragotin Starec. — Petje in tamburanje vodi g. H. O. Vogrič. — Začetek točno ob 5. uri in pol pop. Blagajna se odpre ob 4. uri in pol pop. — Vstopnina 60 st. Sedeži I. vrste 40 st. II. vrste 20 st. K obilni vdeležbi uljudno vabi Odsek. — Predstava se vrši ob vsakem vremenu.

Legijonarji Kekar že objavljeno v pripor. št. Jakobica „Citralica“ v nedeljo 23. t. m. v dvorani „Nar. doma“ pri sv. Ivanu krasno nar. igra s petjem v 4 dejanjih „Legijonarji“. Na predstavi sodeluje iz prijaznosti g. Potrato člen Trž. slov. gledališča. Svira drustveni orkester. Zsčetek točno ob 5. uri pop. Po predstavi ples. Vstopnina 50 st. Sedeži I. vrste 50 st. II. vrste 30 st. Vstopnice in sedeži so v predprodaji pri R. Četku ulica Valdirivo 15 (zaloga južnega sadja.)

Vesti iz Istre.

Javen shod v Boljuncu. Včeraj že smo naznanili na kratko, da priredi politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri prihodnjo nedeljo popoldne velik javen shod v Boljuncu. Danes nam je posebno naglasiti, da bo shod res in brezpogojno javen, da bo torej pristop svoboden vsakomur in da pride vsakdo, kdor bo želel, do besede.

Volilna lista veleposesnikov v Istri. — Uradni list „Osserv. Triestino“ je v svoji včerajšnji številki priobčil imenik velikega zemljiškega posestva za volitev v deželni zbor

istrski, ki se bo vršil dne 24. novembra 1908 v Poreču. Vseh volilcev je 120.

Pritožbe proti temu volilnemu imeniku radi vpisa volilnih neopravičencev ali radi nevpisa volilnih opravičencev je vložiti pri c. kr. namestništvu v Trstu v neprestopnem roku 14 dni začetni z dnem objave omenjenega razglaš. Po preteku tega roka vlozene pritožbe se zavrnejo kakor zakašnjene.

Iz Doline. — Zahvaljujemo se kar najiskrenejše predsedništvu „Konsumnega društva v Dolini“ za prepustitev društvenih prostorov (vrta) za zborovanje naše zadruge. Ob enem se zahvaljujemo tudi članom rečenega društva, da so šli z vsem na roko.

Vinarska in poljedelska zadruga v Dolini pri Trstu, reg. zadr. z omeji. zavezo.

Dolina, 10. avgusta 1908.

Načelnik: Pangerc l. r. Člena načelstva: Sanein l. r., Strain l. r.

(Pripomba uredništva. O tem zborovanju nam je došlo daljše poročilo, ki je prišlečujemo jutri).

Iz Kozine. Veselice v proslavo desetletnice društva „Venec“ se vdeležita razun že objavljenih društev „Istre“ iz Kopra in „Prostovoljnega gasilnega društva“ iz Materije, še pevsko in bralno društvo „Draga“ iz Orieka z mešanim zborom, in oddelek pevskega in bralnega društva „Lipa“ iz Bazovice z moškim zborom. Zopet prosimo ona društva, ki še mislijo sodelovati, naj to naznanijo vsaj do 20. t. m., da zamoremo sestaviti pravočasno vspored. Prihitite v naše kolo, da nam z navzočnostjo povečate slavo, ter se z nami in drugimi bratskimi društvi, ki nas obiščejo polnoštevilno, iskreno zabavite!

Vesti iz Kranjske.

Ugodnosti za provažanje krme na Kranjskem. Radi bede, navstale na Kranjskem vsled suše, so avstrijske državne zbornice in v njih obratu nahajajoče lokalne železnice za dobo od 1. avgusta 1908 do 30. junija 1909 dovolile bedo trpečim občinam olajšave za prevažanje najpotrebnejše krme. Tudi z južno železnico se vrše pogajanja v svrhu privolitve taci olajšav.

Smrt v boju z bikom. Janez Zupančič, posestnik, doma blizu Višnje gore, je na sejmu prodal bika. Med potjo proti kolidoru se je ustavil pred gostilno g. Omahna, da bi spil pol litra vina. Nespametnosti so začeli bika s palicami dražiti in ko je na to stopal gospodar iz krčme, se je bik zakadil vanj, dasi je bil vedno nenavadno krotek, da so ga otreli gonili na vodo. Zdelal ga je strahovito. Iz ust mu je bruhala kri, na hrbtu mu je strgal vse kosti. Na to ga nataknil na roge in ga vrgel daleč nazaj od

Pisarniški - - - - -

- - - - - praktikant

laškega, hrvatskega in nemškega jezika, v besedi in pisavi popolnoma zmožen,

se sprejme

od svetovne akcijske družbe. — Predstaviti se je vsak dan opoldne - - -

Via del Campanile št. 3.

PRVA IN EDINA

pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. c. k. namestništva

ulica Bachi št. 12, II. nad.

UHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe. Izdele in odpošilja vsako vrsto prošnje vojaškega značaja — oproščenje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitbe, dosežanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnimi. Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Reševanje hitro in točno.

URADNE URE:

Ob delavnikih od 9-12. predp. in 4-7. pop.

Ob nedeljah in praznikih od 10-12. opol.

Dve lepi

še precej mladi črni kobili 16 pesti visoki, zelo mirni, vajeni eno- in dvo-

prežno voziti, prodaj

baron Dragotin Vranyczany

Karlovac (Hrvatsko).

Grossol

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolizla olja, mast za stroje, masila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Tržaška zadruga kočijažev

ustanovljena leta 1884

Prodaja ovsa in krme

na debelo in drobno

po isti ceni, kakor članom.

Specijaliteta: Meteljka za volove

Trst, ul. S. Maurizio št. 13.

Čaj tisočeri cvet

izvratno domače sredstvo, ki ne bi smelo manjkati v nobeni družini. Ta čaj je sestavljen iz mnogih zelišč, korenin in cvetlic ki povzročajo prebavljanje in tek. — Iste uničuje ušadjanja in krče v želodcu, napihovanja prebavne kislino itd. — Zavojček z navodilom po eno kremo dohva se v odlikovani lekarni

PRAXMARER (Ai due Mori)

Trst, Piazza Grande - Mestna palača. - Tel. 377

DRUGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140

Izbor drog, barv, šopščev, pokosti, parumov, da mlo — Zaloga mineralno vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenega sirupa, tamarinda, malinovec itd. itd.

Štiri posestva:

edno v obsegu 250 oralov in tri v obsegu po nekaj nad 100 oralov vsako s poslopji in obdelana ter ležeča v rodovitnem kraju Istre ob istrski železnici Trst-Buje so pod ugodnimi pogoji

na prodaj

Na vsakem posestvu se nahaja veliko nasadov ameriških trt; jedno posestvo je posebno ugodno za kakoga trgovca z vinom.

Natančneje poizvedbe pri gosp. EDVARDU DOLENEC - veleposesniku v Orehku pri Prestranku, ali pa pri gosp. Dr. MATEJU PRETNERJU - odvetniku v Trstu, ulica Nuova št. 13.

Artistični zavod boneškega mozaika

A. SUZZI & Co. Trst, ulica Pallini I.

Izvršujejo se mozačne dekoracije, bodisi s podobami ali drugimi okraški za notranjost in zunanost cerkva, svetilšč, palač in hiš, za spomenike te vrste.

nagrobne spomenike itd. itd.

Popravljanja (tudi radikalna) starih pokvarjenih mozaikov. — Na željo se pošlje

NAČRTE, RISBE in PRORAČUNE.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Santa št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asfalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement.

Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznane kakor najboljše in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem laminatu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolizla olja, mast za stroje, masila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

CARLO GORTAN Zaloga olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno

TELEFON 865.

sebe. Prepeljali so ga v bolnišnico v Rudolfu, kjer je izdihnil v nekaj dneh v strašnih bolečinah. Bik je postal vedno bolj divji. V vagonu se je odtrgal in napadel svoje tovariše, ko se je pripeljal na Koroško, jo je popihal iz vagona med ljudi, a njegovi podivjanosti so napravile svinčene krogle s šestimi streljaji konec. Zupančič je zapustil ženo in 11 otrok.

Nesreča na železnici. V Šmarji, kjer se srečujeta vlaka iz Ljubljane in z Dolenjskega, je v nedeljo vlak povozil 83 letnega vžitarja Ivana Zajca iz Slap pri Šmarju, ko je hotel izstopiti. Kolesa so mu zmečkale obe nogi. Težko ranjenega so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Okrožnim zdravnikom na Bledu je imenovan dr. Janko Benedik.

Vesti iz Koroške.

Iz Malnice. Dne 12. t. m. je tukajšnje orožništvo aretiralo 5 delavcev, ker so na sumu hudodelstva težkega telesnega poškodovanja na gostilničarju Repenšku in delavcu Jerebu in Bergincu. V noči dne 11. t. m. so šli omenjeni trije v obisk k nekemu Kalinšku v Slapu. V koči tega poslednjega bivaljo sami Kranjci. Rečenega večera pa je prišlo do nekega pričkanja med Kalinškom in Repenškom radi političnih stvari. Iz pričkanja je prišlo do pretepa, v katerem je bil Repenšek zaboden. Vendar je mogel iti še k redarju Fr. Goserju, ali bil je tako vinjen, da ni mogel pojasniti kaj in kako se je zgodilo: ni vedel, kje in kdo ga je zabodel. Na to je redar velel poškodovancu naj gre k zdravniku v bolnišnico, oziroma domov in je naznanil orožniški postaji ta dogodek.

Žalostno je to in sramotno. Kakor že rečeno, so bili zbrani sami Kranjci — 10 njih — le eden med njimi je bil Nemec. In ti naši rojaki se koljejo med seboj.

Dne 14. t. m. so končali vrtanje v Turškem predoru. Sedaj sta prevrtana oba rova, spodnji iz zgornji. Pravijo, da bodo do februarja meseca prihodnjega leta minerska in po večem tudi zidarska dela dovršena, ako ne nastanejo take reprevirane ovire. Sedaj se dela v predoru vrše precej hitro. Delavci in lastniki koč se sukcesivno odpravljajo na druga dela.

Vreme je tu že ves teden neugodno. Oblačno in deževno je in prihajajo mrzli vetrovi. Temperatura pada. V noči dne 13. t. m. je po visokih Turških alpah zapadel sneg do nizko v podvzožje tako, da ostanejo hribovi več dni prekriti s snegom.

Razne vesti.

Ukraden dinami. V Podsusedu pri Zagrebu je bilo v ponedeljek po noči ukradenih 18 kgr. dinamita. O storilcih ni nikakega sledu.

Ovacije „kopniškemu stotniku“ O dohodu pomiločenega „kopniškega stotnika“ čevljarja Voigta v njegovo domačo občino Rixdorf poročajo iz Berolina, da je prebivalstvo napravilo Voigtu velikanske ovacije. Ljudstvo je prihajalo na vozovih, avtomobilih in peš, da vidi slavnega čevljarja. Gnječa na ulicah je bila smrtnonevarna ter je morala policija peš in na konjih nekaj ulic zaprati. Avtomobili, vozovi so se ustavili pred hišo njegove sestre. Na stotine pisem, vizitk, pesmi in cvetic je bilo poslano za Voigta na sestrin dom. Voigt je vsled velike množice mogel priti šele zvečer domov. Do večera je došlo za Voigta 100.000 mark darov, poleg tega mu je gospa Wertheim zapustila mesečno rento 100 mark. Voigt se sedaj poroči z gospo Riemer.

Napad na vlak. Iz Petrograda poročajo: Pri Omsku so razbojniki vstavili vlak in prišli streljati v vlak, se nabijajoči vojaki so na streljanje odgovarjali. Buj je trajal četrt ure, nakar so se roparji umaknili.

Cesar Viljem pojde zopet na Krf. „Berl. Tageblatt“ poroča, da je cesar Viljem ukazal, da se ima njegov grad na Krfu povečati in opremiti z novim pčistvom. V to svrhu je cesar določil pol milijona mark. Cesar hoče da se delo čim prej izvrši, ker se namerava podati na Krf že meseca februarja ali najkasneje marca ter ostati tamkaj dlje časa.

Zastrupljenje s švicarskim sirom. V Lamdorfu pri Frankobrodu je zbolelo 150 oseb, ki so jedle švicarski sir. Izmed teh je sedem oseb že umrlo.

Praktična novost v gledališču. V novem nemškem gledališču v New-Yorku uvedejo praktično novost, ki bo za obiskovalce gledališča zelo ugodna. V predvorju bo namreč urejena avtomatična garderoba. Vsak sedež bo imel posebno ormarico, prevlečeno z isto številko in z istim ključem, ki se bo še le tedaj dal odpreti, ko se bo vrglo vanj določen denar. Vsak obiskalec bo lahko vzel ključ svoje ormarice seboj in jo potem zopet odprl. — Drugi krat se ne bo moglo več izvleči ključa, da ga kateri zlikovec ne odneje.

Kolkko je Madjarov v ogrski zbornici? „Slovensky Tyždennik“, glasilo Slovkov na Ogrskem, je priobčil velezanimivo podatke o

madjarskih poslancih v peštanski zbornici. Od 453 ogrskih poslancev jih ima 213 nemadjarska imena. Ostalo bi jih še 240. Od teh je 44 grofov in baronov, ki nosijo imena vseh evropskih narodov. Ostalo bi torej še 196 Madjarov. Ali med temi je mnogo takih, ki so si plačali za svoje madjarsko ime eno kruno. — In ti „Madjari“ po kroni so vsi Židje.

Izmed omenjenih 196 „Madjarov“ jih je 50, ki so si kupili ime za 1 krono, a od ostalih jih je 20 do 30, ki so nastopno menjali svoje ime: iz Hojca je nastal Hoitay, iz Hortha Horhy itd.

Razstava v Rusiji. V Petrogradu otvorijo 21. t. m. mednarodno razstavo pobištva in dekorativnih predmetov. Razstava bo odprta do 15. oktobra. Na razstavi bodo zastopane tudi Švedska, Japonska, Nemčija in Avstro-Ogrska. Posebno bo zastopana Japonska. — Francoski trgovci se te razstave ne udeležijo, ker so imeli na zadnjih razstavah v Londonu velike izgube.

Praski mestni svet za cesarjev jubilej. V proslavo cesarjevega 60-letnega vladanja je sklenil praski mestni svet darovati za izpopolnitev otroške bolnišnice 250.000 K, za ustanovitev jubilejnega preskrbovališča 500 tisoč K, za zgradbo jubilejne rokodelske nadaljevalne šole 100.000 K.

MALI OGLASI
se računajo po 3 st. besede; masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Hiša na prodaj s štirimi prostori, vrtom in vednjakom v Rojanu. Oglasiti se v rojanski kavarni. 1220

Odda se v najem hlev za 4 konje. — Ulica Media št. 26. — J. Rupena. 1216

Odda se zračna soba v najem, lep razgled. Greta št. 4. 1216

Svoji k svojim! Prevzame se prevažanje pohištva (mobily) od hiše do hiše po nizki ceni. — Naročbe: Matija Vižentini, ulica Madonnina št. 1. — Tobakarna 1210

Soba se odda v najem, 12 kron mesečno. Via delle Poste št. 10, III. nad. 1211

Zaloga vina istiskega I. vrste po 26 K hkt od 56 litrov naprej. — Kraški teran po dogovoru. — Jože Čebulec v Sežani. 1038

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserma 12, I. 892

Irgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11

Velika izbira perkala, batista in zefirja. Blago volneno za gospe, perilo, moderci. — Velika zaloga maj in drobnarine po najnižih cenah.

Stenic ni več! po uporabi novega izdelka „DESTRUCTOR“

odlikovanega z diplomom velike nagrade na zadnji mednarodni razstavi v Rimu. „DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake nesnage. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higijeničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegova izbornost. — „DESTRUCTOR“ zaloga

Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano
Steklenice po K 4/20, 2/30 in 1/50.

Preprodajalcem popust. Na prodaj po vseh mirodilnicah. Iščo se povsod zastopniki.

EDINA HLADILNA PIJAČA JE:

Sumeči citrat ZIRILLI

Sumeči citrat „Zirilli“ od vseh cenjen radi neoporečnih higijeničnih lastnosti, napravi jako prijetno, okusno in hladilno pijačo.

NB. Sumeči citrat „Zirilli“ je na prodaj samo v sledečih mirodilnicah: Cilia, Ernest Alessio, Alojz Battistutta, Bisioch, Bolle, Brachetti, Bertolo, Brusadin, Brusini, Cumar, Dapretto, Demenia, Dimitrievich, Fornasari, Gatter, Glaschi, Glincheg, Guarini, Kimez, Krasna, Lavagna, Nalgelschmitt, Pasco, Petrone, Pettorich, Poropat, Rizzoli, Rutter, Scussinegli, Skok, Toso, Ursich, Wurser, Zadrnik, Zeratti, Larzenov, Zudonigo.

Ker se da hitro napraviti in radi svojih dobrih lastnosti ne bi smeli manjkati v nobeni družini.

Nobena pijača ni tako zaželjena kakor ta hladilna pijača, posebno pa v poletnem času in v toplih krajih, kjer se jo porabi v veliki množini.

Sumeči citrat „Zirilli“ je, čeprav ni zdravilo, izvrstno sredstvo proti želodčnim boleznim. Slabi tek, duh iz želodca, suhota jezika, bljuvanje in pregretje neha takoj, ako se pije to hladilno pijačo samo kot odžejajočo. Vsi oni, ki slabo prebavljajo, bi morali rabiti ta izdelek, ki nadkrijuje vse druge pijače te vrste.

NB. Sumeči citrat „ZIRILLI“ ni enak drugim izdelkom slabe vrste, katere se prodaja, ampak ima jako prijeten okus, in napravi izvrstno šumečo limonado. Ako se kupuje na drobno, paziti treba na prevaro; poskusiti treba, ako ima limonado okus. V steklenicah nosi znamko trdke

Tovarna: Trst, ulica Alessandro Manzoni št. 6. -- Telefon 1863.

Zaprto, ki se pojavlja sedaj tako pogostoma, za kar se rabi navadno vsakovrstna mečila, izgine takoj, ako se pije Sumeči citrat „Zirilli“, kateri vzdržuje telo v popolnem redu. Potniki, letoviščarji, oni, ki morajo dosti sedeti ali pa so daleč od zdravniške pomoči, so vedno preskrbljeni s to pijačo, ki jo rabijo v slučaju zaprtosti ali slabosti, tembolj, ker se ohrani dolgo časa radi zrnate oblike, kar daje možnost, da se nosi vedno pri sebi.

Sumeči citrat „Zirilli“ je vrhu tega najuspešnejše sredstvo proti morskimi boleznim.

Sumeči citrat „Zirilli“ ni enak drugim izdelkom slabe vrste, katere se prodaja, ampak ima jako prijeten okus, in napravi izvrstno šumečo limonado. Ako se kupuje na drobno, paziti treba na prevaro; poskusiti treba, ako ima limonado okus. V steklenicah nosi znamko trdke

Proda se krčma (v okolici) z vrtom, dvoranami, kuhinjo, kletjo. Odda se dekret K 6.400. Kavarna „Moncenisio“ — Babini. 1190

Kupim zemljišče za zidanje male hiše pri sv. Ivanu. Zglasiti se je pri Edinosti. 84

Hišica prazna, 4 prostori z vrtičem, daje se v najem. Barkovlje, Boved 35. 72

Vrtnarica ki je izvršila slovensko in nemško solo v Gorici, išče mesto v tržaški okolici ali v mestu. Sprejme tudi dobro slovensko družino kot odgojitelja otrok. Ponudbe pod „Vrtnarica“, Poste restante, Gorica. 1212

Proda se hiša z vrtom. V hiši je gostilna in žganjarna, katero se tudi prodaja s patentom vred. Ponudbe na Frana Čebulec, Orlek h. št. 38, pošta Sežana. 1086

Kdor hoče kupiti izvrstno belo in črno vino po zmernih cenah, naj se obrne do gospe Malalan na Opčinah. Vino je pristno domače. 1163

24. avgusta se da v najem lepo zračno stanovanje, obstoječe iz 4 sob, kuhinje in vrta. Via Scoglio Vila Risorta. 1178

Drugi skladiščnik se išče za skladišče olja; javijo naj se le vojaščine prosti, ki znajo tudi italijanski in nemški pod „Zanesljiv“ na upravo „Edinosti“. 1208

Gostilna „Pri lipi“ v Bazovici išče gostilničarja, ali v najem ali pa od litra. Zahteva se znanje slovenskega in italijanskega in po možnosti tudi nemškega jezika. Obrniti se na lastnika. 1209

Proda se gostilna s povsem mebliranim stanovanjem, blizu morja. Kavarna „Moncenisio“ — Babini. 1191

Prodajalnica in pekarna
P. PETERNEL
je preložena iz ulice Giulia 76
v Vrdele števil. 490

Prodaja tobaka, katere je bila vzeta od prejšnjega lastnika Wran. Joz je zopet dovoljena sedanjemu lastniku P. PETERNEL.

Pietro Cucit mizar
Trst, ulica Fontana št. 7 in 9.
Specijalist za razkošno pohištvo vsakega kroja.
Vsakovrstna dela v lesu.

Krčma z dekretom je na prodaj pod dobrimi pogoji. Zglasiti se je BABINI Can2 Moncenisio. 1203

Vsakovrstne vinske posode se prodajo v ulici Paduina 21, Franc Budau. 1178

Tvrška Ivan Simitz Barriera 32 s filijalko v ul. Giosue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem nove. Specijalita drobnih predmetov za krojače. 1349

V prodajalnici jestvin
Domenico Moretti
Trst, ul. Giuseppe Gatteri št. 20
vogal ulice Farneto
prodaja se po najzmernejših cenah sladkor, kava, riž, zmes, moka, naravno maslo surovo in kuhane, vino, pivo in likerji v buteljkah itd. Specijalita praskih in S. Danjelskih gnjati. Po štno pošiljavo po zmernih cenah.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti
G. BUCHER
(ex drug Drag. Vekjeta)
CORSO števil. 36 — TRST
Nasproti prejšnje prodajal. DRAG. VEKJETA.
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstno, srebrnino in žepne ure. Cene zmjerne.

Guerino Marcon
ulica Tivarnella števil. 3.
Priporoča svojo

Zalogo oglja in drv
ki j. vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664.

DANIELE PILLIN
TRST - ulica Acquedotto 94
TELEFON 241.
Velika zaloga gašenega in živega apna.
Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

ANTON JOGAN, mizar
Sprejme vsakovrstna naročila in popraviljanja.
Ima vedno pripravljeno pohištvo za spalne in jedilne sobe ter kuhinje.
TRST — ulica Farneto 45.

Odpirla se je
v ulici Belvedere števil. 34
Velika in dobro preskrbljena zaloga
Napoljske in bolonjske zmesi
s pridejano tvornico domače zmesi
vsak dan sveže.
Podpisana se priporoča slav. občinstvu, gotova da zadovolji vsaki potrebi, udana
MELANY MINZI

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji v eno smerne. Podkaj & Kögli. **Hotel Balkan**